

Motion till riksdagen 2008/09:Sk13

**av Marie Engström m.fl. (v, s, mp)
med anledning av prop. 2008/09:77**

Ett enklare system för skattereduktion för hushållsarbete

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens proposition 2008/09:77 Ett enklare system för skattereduktion för hushållsarbete.

Propositionens innehåll

De föreslagna förändringarna innebär att det nuvarande systemet med skattereduktion för utgifter för hushållsarbete efter ansökan ersätts med nya regler. Det nya förslaget, som kallas fakturamodellen, innebär att en privatperson som köper en hushållstjänst av en person som har F-skattsedel ska kunna komma överens med säljaren om att betalning endast ska göras med hälften av den angivna arbetskostnaden. Säljaren får begära utbetalning från Skatteverket med den del av arbetskostnaden som köparen inte betalat. Detta belopp utgör köparens skattelättnad och lämnas direkt vid köpet.

I propositionen föreslås också att skattereduktion ska kunna ges när säljaren av en hushållstjänst är en fysisk person som inte har F-skattsedel och inte bedriver näringsverksamhet.

Vidare vill regeringen ta bort begränsningen av möjligheten att anlita eget eller närstående företag och slopa den lägsta beloppsgränsen för att få skattereduktion.

Mer administration för säljaren

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har tidigare avvisat regeringens förslag till skattereduktion på hushållstjänster. Proposition 2008/09:77 och utredningen SOU 2008:57 Skattelättnader för hushållstjänster som före-

Fel! Okänt namn på

gick den, ger oss ytterligare belägg för vårt ställningstagande. Syftet med den nya ordningen sägs vara att skapa ett enklare och effektivare system, men redan i utredningen lyfts ett par uppenbara problem med de föreslagna ändringarna fram.

För det första innebär det nya förslaget en ökad administrativ börda för företagen som måste ansöka om att få en del av betalningen hos Skatteverket. För det andra kan likviditetsproblem uppstå i företagen som en följd av den fördröjning som uppkommer i samband med ansökan. Detta är ett argument som förstärks av att företagen i den här branschen ofta är små. Regeringens egen utredning av vilken typ av företag som hittills har utfört de avdragsgilla hushållstjänsterna visar att 53 procent utgörs av enskilda firmor.

Vidare menar vi, och flera remissinstanser, att det är en märklig ordning att låta företagaren stå för risken i de fall där köparen uppnått taket för skattereduktionen, trots att detta är något hon eller han varken kan påverka eller ta reda på i förväg. Detta riskerar dessutom att leda till en osäkerhet för säljaren kring betalningen, något man slipper med dagens system. Regeringen å sin sida tycker att detta är en affärsrisk som säljaren får ta och som delvis kompenseras av den ökade efterfrågan som förväntas bli en effekt av att köparen får skattereduktionen direkt.

Ökad risk för skattefusk

Trots regeringens uttalade ambition att minska regelkrånglet för framför allt småföretag föreslår man alltså här ett system som uppenbarligen för med sig ökad administration och osäkerhet för de inblandade företagen. Vad som kan anses ännu allvarligare, menar vi i oppositionen, är att regeringens förslag medför en ökad risk för skattefusk.

I den ansökan som säljaren av tjänsten måste göra till Skatteverket krävs inte att faktura eller motsvarande handling bifogas, detta är en förändring mot nu gällande regler, enligt vilka den som ansöker om skattereduktion både måste bifoga faktura samt ange vilka arbeten som utförts. Skatteverket föreslår i sitt remissvar att säljaren i sin ansökan ska ange vilket slag av hushållsarbete som har utförts, just i syfte att minska risken för fusk. Denna lilla extra administrativa börda anser regeringen emellertid är omotiverat stor för företagaren, och tar alltså inte åt sig av kritiken. Vi tycker att det är en anmärkningsvärd och oansvarig hållning, detta speciellt med tanke på att redan dagens system dras med en del gränsdragningsproblem kring vad som utgör hushållstjänster som berättigar till avdrag, respektive inte gör det.

Även det faktum att regeringen tar bort begränsningen att anlita sitt eget eller närståendes företag kritiserar av Skatteverket utifrån att risken för skattefusk ökar, och vi kan inte annat än att instämma i kritiken. Utan att föreslå någon åtgärd för att försäkra sig om att reglerna inte missbrukas, väljer regeringen alltså att hålla fast vid sitt eget lagförslag framför möjligheten att förhindra skattefusk.

En förhastad förändring

Mot bakgrund av de ovan nämnda bristerna i förslaget tycks det oss lite märkligt att regeringen har så bråttom att införa det. Även i utredningen kan man läsa att eftersom möjligheten till skatteavdrag för hushållsnära tjänster funnits så kort tid så har man inte kunnat göra någon ”djupare analys” av hur det hittillsvarande systemet fungerat (s. 53).

Som vi nämnt tidigare förväntar sig regeringen att efterfrågan på städning, tvätt, snöskottning osv. ska öka i och med att skattereduktionen kommer köparen till del direkt, och kanske ligger förklaringen till brådskan häri. Ett av regeringens mål med att införa avdraget för hushållsnära tjänster var ju nämligen att skapa fler jobb. Med tanke på att regeringen hade avsatt 650 miljoner kronor till skattereduktionen första halvåret och ca 122 miljoner av dessa användes, har reformen uppenbarligen inte fått avsedd effekt. LO-ekonomerna menar att sysselsättningseffekten av reformen är näst intill obefintlig. Detta verkar alltså vara vad regeringen nu försöker ändra på, snarare än att man vill skapa ett s.k. enklare system.

Förutom det här försöket att öka efterfrågan på hushållsnära tjänster visar försämringarna i a-kassan, arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken och nu senast förslaget som syftar till att fler personer ska skaffa F-skattsedel på att regeringen har en vilja att skapa en ny arbetsmarknad där lönerna blir låga och där de anställda kommer att befinna sig i en svag arbetsrättslig position.

Propositionen rymmer vidare ett förslag som innebär att man kan få skattereduktion om man anlitar en fysisk person som inte har F-skattsedel att utföra hushållstjänster. Med regeringens egna ord innebär det i dessa fall att ”priset kan bli omkring 20 procent lägre än näringsidkarens”, eftersom en privatperson inte är skattskyldig för moms. För de personer som eventuellt får jobb genom hushållstjänstreformen gäller alltså nu att man ska konkurrera med priset, inte bara med andra näringsidkare utan också med privatpersoner. Dessutom vill vi i det här sammanhanget framhålla F-skattsedelns roll som seriositetsmarkör och därmed som skydd för den enskilde konsumenten.

Ett förslag mot jämställdhet

Ett av alliansregeringens skäl för att överhuvudtaget införa systemet med skattereduktion för hushållstjänster sades vara att främja jämställdheten mellan män och kvinnor. Även de senast föreslagna förändringarna motiveras bl.a. utifrån att det ska bli lättare för framför allt kvinnor att kombinera familjeliv och arbetsliv.

Vi i oppositionen menar att regeringens sätt att framställa det här systemet som en jämställdhetsreform visar på dess sorgligt låga ambitioner i jämställdhetsfrågan. Vi anser tvärtom att systemet med skattereduktion cementerar den maktobalans som finns mellan män och kvinnor. Grundproblemet att män tar mindre ansvar för det gemensamma hemarbetet osynliggörs genom att en tredje part – sannolikt en kvinna – anställs för att utföra arbetet. Uppfattning-

Fel! Okänt namn på

en om vad som är kvinnliga respektive manliga arbetsuppgifter kvarstår. Inte heller underlättar systemet för den som på ett bättre sätt vill få ihop livspusslet och få mer tid med familjen. I stället uppmuntrar regeringens politik dem som har jobb att jobba mer.

Regeringens egen utvärdering av systemet visar dessutom att 40 % av dem som dittills hade ansökt om skattereduktion för hushållstjänster har en taxerad årsinkomst på över 386 000 kr. Det bekräftar en av våra partiers tidigare farhågor, nämligen att det här systemet gynnar och används av en liten grupp höginkomsttagare som skulle ha haft råd att köpa t.ex. städtjänster även utan skattereduktion. Att använda våra gemensamma skattepengar för att gynna dessa hushåll menar vi minskar rättvisan både i skattesystemet och i samhället som helhet.

Av skäl som anförts ovan yrkar Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna därför på att riksdagen avslår regeringens proposition 2008/2009:77 Ett enklare system för skattereduktion för hushållsarbete.

Stockholm den 16 december 2008

Marie Engström (v)

Lars Johansson (s)

Raimo Pärssinen (s)

Fredrik Olovsson (s)

Hans Olsson (s)

Helena Leander (mp)

Laila Bjurling (s)

Christin Hagberg (s)

Britta Rådström (s)

Birgitta Eriksson (s)